

Prof. dr hab. Jan Chmura
Zakład Motoryczności Człowieka
Akademia Wychowania Fizycznego
im. Polskich Olimpijczyków
we Wrocławiu

Wrocław 5.07.2023 r.

Recenzja

dorobku naukowego dr Doroty Ortenburger w związku z postępowaniem o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauki o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Informacje ogólne

Pani Dorota Ortenburger w 1988 roku ukończyła studia magisterskie z psychologii, specjalność kliniczna na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W 1998 uzyskała stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Pomiar wybranych aspektów sprawności komunikacyjnej”. Pracę doktorską przygotowała pod kierunkiem prof. dr hab. Zbigniewa Nęckiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 2013-2019 ukończyła pięć różnych form doskonalenia zawodowego w Wielkiej Brytanii i Austrii.

Od 1989 roku do dzisiaj Pani dr Dorota Ortenburger pracuje na Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie a po zmianie nazwy Uczelni w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Aktualnie pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Kinezyjologii i Profilaktyki Zdrowia.

Ocena osiągnięcia naukowego na stopień doktora habilitowanego

Zgodnie z art.219 ust1 pkt 2 i 3 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauk z dnia 20 lipca 2018 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki Pani doktor Dorota Ortenburger wykazała cykl 6 jednotematycznych publikacji pod wspólnym tytułem „Psychologiczne uwarunkowania wspierania rozwoju potencjału zawodników taekwon-do w perspektywie salutogenetycznej”

Poniżej podaję wykaz tych czasopism:

1. Ortenburger D, Mosler D, Cholewa J, Wąsik J. Relationship of sense of coherence to healthy behavior in taekwon-do athletes. *Sustainability* 2023, 15: 2213 (IF=3.889; MEiN=100pkt)
2. Ortenburger D, Mosler D, Langfort J, Wąsik J. Feeling of Meaningfulness and Anxiety of taekwon-do Fighters in a Salutogenic Notion. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19: 15658 (IF=4.614; MEiN=140pkt)
3. Wąsik J, Ortenburger D, Góra T. The kinematic effects of taekwondo strokes in various conditions the outside environment. Interpretation in the psychological aspect and perspective of application in sport, health-related training and survival abilities. *Arch Budo* 2016; 12: 287-292 (IF=1.506; MEiN=20pkt) (równy udział pierwszego i drugiego autora w powstaniu tej publikacji wyrażony w oświadczeniu).
4. Ortenburger D, Wąsik J, Szerla M et al. Does pain always accompany martial arts? The measurement of strategies coping with pain by taekwondo athletes. *Arch Budo Sci Martial Art Extreme Sport* 2016; 12: 11-16 (ESCI/Web of Science; MEiN=7pkt)
5. Ortenburger D, Wąsik J, Bukova A. Taekwondo training in the context of dealing with negative emotions. *Arch Budo Sci Martial Art Extreme Sport* 2015; 11: 99-104 (ESCI/ Web of Science; MEiN=7pkt)
6. Ortenburger D, Wąsik J, Mosler D. Perception of Self-Efficacy and Health-Related Behavior in Context of taekwon-do Sport Camps. *Sustainability* 2021, 13: 4645. (IF=3.889; MEiN=100pkt)

W pięciu pracach Pani Dorota Ortenburger jest pierwszym autorem, a w jednej drugim współautorem. Są to badania z pogranicza psychologii sportu i zdrowia, psychomotoryki i kinematyki. Treść tych artykułów mieści się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej. Problem naukowy jest w miarę spójny tematycznie, z mocnym akcentem poznawczym. W dostępnym piśmiennictwie brak jest badań dotyczących związków kinematyki ruchu w taekwon-do a poznawczą koncepcją zasobów uwagi. Sumaryczny współczynnik Impact Factor dla przedstawionego cyklu publikacji wynosi 13,898; MEiN = 374 pkt. W świetle systematycznie wzrastających wymagań dla kandydatów na stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej, współczynnik ten nie jest zbyt rewelacyjny, niemniej jednak mieści się jeszcze w granicach pozwalających na ubieganie się o ten stopień naukowy. Pragnę podkreślić, że wymieniony cykl prac został opublikowany w uznanych i cenionych czasopismach naukowych.

W skład osiągnięcia naukowego Kandydatki wchodzi cztery problemy badawcze, powiązane tematycznie z zakresu poznawczych i behawioralnych strategii radzenia sobie z bólem, czynników biorących udział w kształtowaniu się zachowań zdrowotnych u zawodników taekwon-do, regulacji emocji i relacji między charakterystykami psychologicznymi a wykonaniem elementów technicznych w taekwon-do. Należy dodać, że taekwon-do to obecnie najczęściej uprawniona sztuka walki na świecie. To dziedzina aktywności fizycznej człowieka, która zależy od czynników psychicznych i motorycznych. To również dziedzina, która wpływa na rozwój osobowości osób uprawiających tę dyscyplinę sportu. W ten nurt wpisuje się program badań składający się na osiągnięcia habilitacyjne Kandydatki, co dodatkowo podnosi wartość merytoryczną recenzowanego cyklu prac naukowych. Na szczególną uwagę zasługują interakcje czynników fizjologicznych i psychologicznych w regulacji ruchu podczas walki w taekwon-do.

Podjęte badania mają pełne uzasadnienie teoretyczne, a ich cel, postawione pytania, hipotezy, liczebność materiału badawczego, zastosowane metody i narzędzia badawcze, metody statystyczne nie budzą większych wątpliwości. Są zgodne z obowiązującymi standardami naukowymi. Stąd nie wnoszę wątpliwości, zastrzeżeń i uwag, tym bardziej, że poszczególne artykuły wchodzące w cykl prac osiągnięcia naukowego Kandydatki były już wcześniej oceniane przez uznane autorytety z zakresu psychologii sportu, fizjologii wysiłku fizycznego, teorii sportu. Trudno więc ponownie je oceniać pod względem merytorycznym, metodologicznym i polemizować z autorami dotychczasowych opinii.

Nie mam wątpliwości co do faktu, że recenzowane osiągnięcia naukowe Kandydatki jest bardzo wartościowe i wnosi wiele nowych informacji do nauk o kulturze fizycznej pod względem poznawczym i praktycznym. Na przykład wykazano brak istotnych różnic w maksymalnej prędkości ruchu wykonywanego kończyną preferowaną i niepreferowaną przez zawodników taekwon-do, co w sportach walki jest zaskakującą informacją. Stwierdzono, że gdy czynność ruchowa wymaga większej precyzji działania, to wówczas wydłuża się czas ruchu, czas potrzebny do wykonania złożonych, wielowymiarowych zadań. To pokazuje, że najszybsze uderzenia mogą nieść ze sobą problemy z kontrolą celności zainicjowanego ciosu. Ta informacja, z psychomotorycznego punktu widzenia jest niezwykle ważną dla praktyki sportowej. Do najważniejszych, oryginalnych osiągnięć zaliczyłbym:

1. Strategia radzenia sobie z bólem (określana jako katastrofizowanie) ujemnie koreluje ze wszystkimi trzema składowymi poczuciami koherencji: zaradności, zrozumiałości i

poczuciem sensowności oraz z intensywnością konstruktywnej mobilizacji do działania pod wpływem stresu.

2. Poczucie koherencji jest predyktorem zachowań zdrowotnych u zawodników taekwon-do niezależnie od płci, co pozwala rekomendować tę sztukę walki jako grupową formę aktywności fizycznej sprzyjającą rozwojowi psychofizycznemu.
3. Do najczęściej wykorzystywanych strategii radzenia sobie z bólem przez zawodników taekwon-do należą: strategie poznawcze w skład których wchodzi przewartościowanie i odwrócenie uwagi od negatywnych uczuć, strategie behawioralne oraz strategie mieszane.
4. Przeprowadzone badania w oparciu o koncepcję salutogenetyczną zrewidowały dotychczasowe poglądy o sposobie wykorzystania sztuki walki: Poszerzają one spojrzenie na interdyscyplinarną analizę sztuki i sportów walki, jako nowoczesnego środka mogącego również wspomagać terapię i poprawę jakości życia.
5. Świadomie wybrany cel uderzenia przez zawodnika taekwon-do wpływa na kinematykę ruchu.
6. Płeć różnicuje natężenie konstruktywnej mobilizacji do działania pod wpływem stresu u zawodników taekwon-do w przypadku mężczyzn poziom konstruktywnej mobilizacji był wyższy niż u kobiet. Natomiast wartość globalnego wskaźnika zachowań zdrowotnych była wyższa u kobiet niż u mężczyzn.
7. Poczucie sensowności i uczestnictwo w zgrupowaniach sportowych stanowi istotny czynnik w zakresie różnicowania intensywności poziomu lęku. Aktywny i częsty udział w obozach sportowych i treningach jest zgodny z większym poczuciem sensowności wśród uczestników taekwon-do.

Reasumując wyniki powyższych badań otwierają nową perspektywę dla interdyscyplinarnych analiz taekwon-do i innych sportów walki z wykorzystaniem nowoczesnych środków w rehabilitacji, terapii, treningu i poprawy jakości życia. Dostarczyły danych o relacji pomiędzy cechami psychologicznymi a kinematyką ruchu: prędkością i precyzją wykonywanego ruchu. Zaprezentowane osiągnięcia naukowe Kandydatki w cyklu sześciu monotematycznych artykułów spełniają kryteria pracy habilitacyjnej, a zarazem ubiegania się o stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej.

Pozostałe osiągnięcia naukowe

Zgodnie z analizą bibliometryczną z dnia 20.02.2023 dokonaną przez Oddział Informacji Naukowej i Bibliografii Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego im. Jana

Długosza w Częstochowie dr Dorota Ortenburger jest autorem, współautorem 14 prac opublikowanych w czasopiśmie posiadających Impact Factor (w tym 4 artykuły wliczone do cyklu jednotematycznego). Kandydatka opublikowała 64 prace bez IF o zasięgu krajowym i międzynarodowym w tym 6 przed i 58 po doktoracie. Godny podkreślenia jest fakt, że aż w 32 artykułach była pierwszym, w 18 drugim i w 8 trzecim autorem. Rzadko się to zdarza przy ubieganiu o stopień doktora habilitowanego w aktualnej rzeczywistości. Ponadto Kandydatka jest autorem 6 monografii (w tym 2 wznowienia) i aż 38 rozdziałów w monografiach naukowych głównie o zasięgu krajowym. Wliczając do tego artykułu popularnonaukowe, łączny dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora wynosi łączna 130 publikacji. Sumaryczny Impact Factor prac opublikowanych wynosi 33,669 (wszystkie po doktoracie) a łącznie liczba punktów MNiSW=2261,5. Liczba cytowań 137, a Index Hirscha 9. Dane bibliometryczne upoważniają Habilitantkę o ubieganie się o kolejny stopień naukowy o kulturze fizycznej.

W publikacjach nie wchodzących w cykl prac osiągnięcia naukowego, Habilitantka pogłębia główne nurty badań i poszukuje nowych rozwiązań we wszechstronnym leczeniu bólu z wykorzystaniem czynników psychologicznych i szeroko rozumianej aktywności fizycznej. Są to badania z pogranicza psychologii sportu, zdrowia i kultury fizycznej. Ten dorobek naukowy wprowadza wiele nowych, praktycznych rozwiązań do terapii osób z bólem układu mięśniowego i kostno-stawowego, zarówno nieaktywnych fizycznie jak i zawodników uprawiających sporty walki. Buduje także autorytet Kandydatki w ramach społecznych i naukowych o kulturze fizycznej na arenie krajowej i międzynarodowej.

Pani dr Dorota Ortenburger brała czynny udział w wielu konferencjach naukowych metodyczno – naukowych, zjazdach, kongresach krajowych – międzynarodowych np. w Częstochowie, Krakowie, Gdańsku, Kielcach, Zakopanym, Łodzi, Wrocławiu, Toruniu i zagranicznych między innymi: w Kopenhadze, Londynie, Wiedniu, Łucku, Glasgow. Wystąpiła łącznie w 28 konferencjach naukowych w tym: w pięciu dwukrotnie. W jednej konferencji (w Kielcach) na zaproszenie organizatorów, co świadczy o jej autorytecie w tej dziedzinie, przedstawiła wykład plenarny. Udział w licznych konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym pozwolił Habilitance na weryfikację własnych doświadczeń i wymianę poglądów naukowych. Ponadto pełny tekst 9 prac opublikowała w recenzowanych materiałach pokonferencyjnych. Habilitantka odbyła dwa dwumiesięczne staże w instytucjach naukowych, w tym jeden zagraniczny w Università Cattolica del Sacro Cuore we Włoszech,

efektem którego było opublikowanie 3 prac oraz jeden staż krajowy w Uniwersytecie Kardynała Wyszyńskiego na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej.

Podczas wieloletniej pracy naukowej Kandydatka uczestniczyła w 15 projektach naukowych, w tym w trzech europejskich, w 7 projektach uczelnianych była kierownikiem, a w 5 członkiem zespołu. Miało to niewątpliwie wpływ na poszerzenie wiedzy i zdobycie doświadczenia oraz zwiększenie dorobku naukowego w szeroko rozumianych naukach o kulturze fizycznej. Pani Dorota Ortenburger jest cenionym i uznanym recenzentem w prestiżowych czasopismach międzynarodowych. Dotychczas opiniowała 16 artykułów między innymi w: *Cancers*, *Medicina*, *Plos One*, *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Kandydatka jest również członkiem trzech towarzystw naukowych IASP – International Association for the Study of Pain, PTBB – Polskie Towarzystwo Badań Bólu i CZTN – Częstochowskie Towarzystwo Naukowe.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Pani Dorota Ortenburger jako nauczyciel akademicki prowadzi wykłady, ćwiczenia, seminaria i warsztaty na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych, głównie na kierunku wychowanie fizyczne, fizjoterapia i pielęgniarstwo z wielu przedmiotów, między innymi: psychologia w sporcie, psychologia kultury fizycznej, psychologia zdrowia, psychologia, elementy psychologii klinicznej w pracy trenera, psychologia w sporcie z elementami diagnozy różnic indywidualnych i terenowe formy aktywności fizycznej. Jest promotorem ponad 70 prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich. Ponadto pełniła funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej (mgr Dariusz Mosler). Jest cenionym i lubianym dydaktykiem wśród studentów Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego w Częstochowie.

W ramach działalności organizacyjnej Kandydatka wykazała szczególną aktywność. Można tu wymienić wielopłaszczyznowe działania między innymi: organizacja 3 – Światowego Kongresu Naukowego w Kochcicach w Polsce, czynny udział w 6 konferencjach międzynarodowych i 2 ogólnopolskich, jako członek komitetu organizacyjnego, opracowanie materiału informacyjnego do wniosku o utworzeniu kierunku lekarskiego dotyczącego kół naukowych UJD, udział w opracowaniu wniosku o nadanie uprawnień do nadawaniu stopnia doktora w naukach o zdrowiu. W latach 2010-2022 była opiekunem Międzynarodowego Studenckiego Koła Naukowego „Aktywność – Kultura – Zdrowie”. Za efekty w pracy naukowej i dydaktycznej Kandydatka w latach 1999-2022 otrzymała aż ośmiokrotnie

indywidualną nagrodę Rektora, oraz dwukrotnie w 2009 i 2011 roku nagrodę i wyróżnienie Komisji Naukowej Polskiego Towarzystwa Badania Bólu. Na koniec pragnę podkreślić, że Pani dr Dorota Ortenburger dostąpiła szczególnego zaszczytu, co jest marzeniem każdego naukowca, otrzymując wyróżnienie na międzynarodowej konferencji The Science of Pain its Management, EuroSciCon w Londynie w grudniu 2015 roku.

Wniosek końcowy

Przedłożone do recenzji osiągnięcia naukowe, dorobek naukowy Kandydatki jest w wielu sekwencjach badawczych oryginalny. Uzyskane rezultaty jednoznacznie potwierdzają, że zastosowane narzędzia badawcze z zakresem nauk o kulturze fizycznej, stanowią istotny czynnik wspomagający leczenie bólu. Jest to dorobek wnoszący nowe wartości poznawcze do nauk o kulturze fizycznej, dorobek o głębokim wydźwięku aplikacyjnym, dorobek pozwalający na ubieganie się o kolejny awans naukowy. Osiągnięcia naukowe, zdobyta wiedza i doświadczenie, pozwalają stwierdzić, że Kandydatka jest osobą w pełni przygotowaną do samodzielnej pracy naukowej. Po zapoznaniu się z całokształtem dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego stwierdzam, że Pani dr Dorota Ortenburger spełnia kryteria wymagane stosowaną Ustawą przy ubieganiu się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych, nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej. W związku z tym kieruję do Wysokiej Rady Naukowej Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego im Jana Długosza w Częstochowie wniosek o dopuszczenie Pani doktor Doroty Ortenburger do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Prof. dr hab. Jan Chmura

Prof. dr hab. Jan Chmura

Wrocław 5.07.2023 r.

Zakład Motoryczności Człowieka

Akademia Wychowania Fizycznego

im. Polskich Olimpijczyków

we Wrocławiu

Recenzja

dorobku naukowego dr Doroty Ortenburger w związku z postępowaniem o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauki o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Informacje ogólne

Pani Dorota Ortenburger w 1988 roku ukończyła studia magisterskie z psychologii, specjalność kliniczna na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W 1998 uzyskała stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Pomiar wybranych aspektów sprawności komunikacyjnej”. Pracę doktorską przygotowała pod kierunkiem prof. dr hab. Zbigniewa Nęckiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 2013-2019 ukończyła pięć różnych form doskonalenia zawodowego w Wielkiej Brytanii i Austrii.

Od 1989 roku do dzisiaj Pani dr Dorota Ortenburger pracuje na Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie a po zmianie nazwy Uczelni w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Aktualnie pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Kinezyjologii i Profilaktyki Zdrowia.

Ocena osiągnięcia naukowego na stopień doktora habilitowanego

Zgodnie z art.219 ust1 pkt 2 i 3 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauk z dnia 20 lipca 2018 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki Pani doktor Dorota Ortenburger wykazała cykl 6 jednotematycznych publikacji pod wspólnym tytułem „Psychologiczne uwarunkowania wspierania rozwoju potencjału zawodników taekwon-do w perspektywie salutogenetycznej”

Poniżej podaję wykaz tych czasopism:

1. Ortenburger D, Mosler D, Cholewa J, Wąsik J. Relationship of sense of coherence to healthy behavior in taekwon-do athletes. *Sustainability* 2023, 15: 2213 (IF=3.889; MEiN=100pkt)
2. Ortenburger D, Mosler D, Langfort J, Wąsik J. Feeling of Meaningfulness and Anxiety of taekwon-do Fighters in a Salutogenic Notion. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19: 15658 (IF=4.614; MEiN=140pkt)
3. Wąsik J, Ortenburger D, Góra T. The kinematic effects of taekwondo strokes in various conditions the outside environment. Interpretation in the psychological aspect and perspective of application in sport, health-related training and survival abilities. *Arch Budo* 2016; 12: 287-292 (IF=1.506; MEiN=20pkt) (równy udział pierwszego i drugiego autora w powstaniu tej publikacji wyrażony w oświadczeniu).
4. Ortenburger D, Wąsik J, Szerla M et al. Does pain always accompany martial arts? The measurement of strategies coping with pain by taekwondo athletes. *Arch Budo Sci Martial Art Extreme Sport* 2016; 12: 11-16 (ESCI/Web of Science; MEiN=7pkt)
5. Ortenburger D, Wąsik J, Bukova A. Taekwondo training in the context of dealing with negative emotions. *Arch Budo Sci Martial Art Extreme Sport* 2015; 11: 99-104 (ESCI/ Web of Science; MEiN=7pkt)
6. Ortenburger D, Wąsik J, Mosler D. Perception of Self-Efficacy and Health-Related Behavior in Context of taekwon-do Sport Camps. *Sustainability* 2021, 13: 4645. (IF=3.889; MEiN=100pkt)

W pięciu pracach Pani Dorota Ortenburger jest pierwszym autorem, a w jednej drugim współautorem. Są to badania z pogranicza psychologii sportu i zdrowia, psychomotoryki i kinematyki. Treść tych artykułów mieści się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej. Problem naukowy jest w miarę spójny tematycznie, z mocnym akcentem poznawczym. W dostępnym piśmiennictwie brak jest badań dotyczących związków kinematyki ruchu w taekwon-do a poznawczą koncepcją zasobów uwagi. Sumaryczny współczynnik Impact Factor dla przedstawionego cyklu publikacji wynosi 13,898; MEiN = 374 pkt. W świetle systematycznie wzrastających wymagań dla kandydatów na stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej, współczynnik ten nie jest zbyt rewelacyjny, niemniej jednak mieści się jeszcze w granicach pozwalających na ubieganie się o ten stopień naukowy. Pragnę podkreślić, że wymieniony cykl prac został opublikowany w uznanych i cenionych czasopismach naukowych.

W skład osiągnięcia naukowego Kandydatki wchodzi cztery problemy badawcze, powiązane tematycznie z zakresu poznawczych i behawioralnych strategii radzenia sobie z bólem, czynników biorących udział w kształtowaniu się zachowań zdrowotnych u zawodników taekwon-do, regulacji emocji i relacji między charakterystykami psychologicznymi a wykonaniem elementów technicznych w taekwon-do. Należy dodać, że taekwon-do to obecnie najczęściej uprawniona sztuka walki na świecie. To dziedzina aktywności fizycznej człowieka, która zależy od czynników psychicznych i motorycznych. To również dziedzina, która wpływa na rozwój osobowości osób uprawiających tę dyscyplinę sportu. W ten nurt wpisuje się program badań składający się na osiągnięcia habilitacyjne Kandydatki, co dodatkowo podnosi wartość merytoryczną recenzowanego cyklu prac naukowych. Na szczególną uwagę zasługują interakcje czynników fizjologicznych i psychologicznych w regulacji ruchu podczas walki w taekwon-do.

Podjęte badania mają pełne uzasadnienie teoretyczne, a ich cel, postawione pytania, hipotezy, liczebność materiału badawczego, zastosowane metody i narzędzia badawcze, metody statystyczne nie budzą większych wątpliwości. Są zgodne z obowiązującymi standardami naukowymi. Stąd nie wnoszę wątpliwości, zastrzeżeń i uwag, tym bardziej, że poszczególne artykuły wchodzące w cykl prac osiągnięcia naukowego Kandydatki były już wcześniej oceniane przez uznane autorytety z zakresu psychologii sportu, fizjologii wysiłku fizycznego, teorii sportu. Trudno więc ponownie je oceniać pod względem merytorycznym, metodologicznym i polemizować z autorami dotychczasowych opinii.

Nie mam wątpliwości co do faktu, że recenzowane osiągnięcia naukowe Kandydatki jest bardzo wartościowe i wnosi wiele nowych informacji do nauk o kulturze fizycznej pod względem poznawczym i praktycznym. Na przykład wykazano brak istotnych różnic w maksymalnej prędkości ruchu wykonywanego kończyną preferowaną i niepreferowaną przez zawodników taekwon-do, co w sportach walki jest zaskakującą informacją. Stwierdzono, że gdy czynność ruchowa wymaga większej precyzji działania, to wówczas wydłuża się czas ruchu, czas potrzebny do wykonania złożonych, wielowymiarowych zadań. To pokazuje, że najszybsze uderzenia mogą nieść ze sobą problemy z kontrolą celności zainicjowanego ciosu. Ta informacja, z psychomotorycznego punktu widzenia jest niezwykle ważną dla praktyki sportowej. Do najważniejszych, oryginalnych osiągnięć zaliczyłbym:

1. Strategia radzenia sobie z bólem (określana jako katastrofizowanie) ujemnie koreluje ze wszystkimi trzema składowymi poczucia koherencji: zaradności, zrozumiałości i

poczuciem sensowności oraz z intensywnością konstruktywnej mobilizacji do działania pod wpływem stresu.

2. Poczucie koherencji jest predyktorem zachowań zdrowotnych u zawodników taekwon-do niezależnie od płci, co pozwala rekomendować tę sztukę walki jako grupową formę aktywności fizycznej sprzyjającą rozwojowi psychofizycznemu.
3. Do najczęściej wykorzystywanych strategii radzenia sobie z bólem przez zawodników taekwon-do należą: strategie poznawcze w skład których wchodzi przewartościowanie i odwrócenie uwagi od negatywnych uczuć, strategie behawioralne oraz strategie mieszane.
4. Przeprowadzone badania w oparciu o koncepcję salutogenetyczną zrewidowały dotychczasowe poglądy o sposobie wykorzystania sztuki walki: Poszerzają one spojrzenie na interdyscyplinarną analizę sztuki i sportów walki, jako nowoczesnego środka mogącego również wspomagać terapię i poprawę jakości życia.
5. Świadomie wybrany cel uderzenia przez zawodnika taekwon-do wpływa na kinematykę ruchu.
6. Płeć różnicuje natężenie konstruktywnej mobilizacji do działania pod wpływem stresu u zawodników taekwon-do w przypadku mężczyzn poziom konstruktywnej mobilizacji był wyższy niż u kobiet. Natomiast wartość globalnego wskaźnika zachowań zdrowotnych była wyższa u kobiet niż u mężczyzn.
7. Poczucie sensowności i uczestnictwo w zgrupowaniach sportowych stanowi istotny czynnik w zakresie różnicowania intensywności poziomu lęku. Aktywny i częsty udział w obozach sportowych i treningach jest zgodny z większym poczuciem sensowności wśród uczestników taekwon-do.

Reasumując wyniki powyższych badań otwierają nową perspektywę dla interdyscyplinarnych analiz taekwon-do i innych sportów walki z wykorzystaniem nowoczesnych środków w rehabilitacji, terapii, treningu i poprawy jakości życia. Dostarczyły danych o relacji pomiędzy cechami psychologicznymi a kinematyką ruchu: prędkością i precyzją wykonywanego ruchu. Zaprezentowane osiągnięcia naukowe Kandydatki w cyklu sześciu monotematycznych artykułów spełniają kryteria pracy habilitacyjnej, a zarazem ubiegania się o stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej.

Pozostałe osiągnięcia naukowe

Zgodnie z analizą bibliometryczną z dnia 20.02.2023 dokonaną przez Oddział Informacji Naukowej i Bibliografii Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego im. Jana

Długosza w Częstochowie dr Dorota Ortenburger jest autorem, współautorem 14 prac opublikowanych w czasopismach posiadających Impact Factor (w tym 4 artykuły wliczone do cyklu jednotematycznego). Kandydatka opublikowała 64 prace bez IF o zasięgu krajowym i międzynarodowym w tym 6 przed i 58 po doktoracie. Godny podkreślenia jest fakt, że aż w 32 artykułach była pierwszym, w 18 drugim i w 8 trzecim autorem. Rzadko się to zdarza przy ubieganiu o stopień doktora habilitowanego w aktualnej rzeczywistości. Ponadto Kandydatka jest autorem 6 monografii (w tym 2 wznowienia) i aż 38 rozdziałów w monografiach naukowych głównie o zasięgu krajowym. Wliczając do tego artykułu popularnonaukowe, łączny dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora wynosi łączna 130 publikacji. Sumaryczny Impact Factor prac opublikowanych wynosi 33,669 (wszystkie po doktoracie) a łącznie liczba punktów MNiSW=2261,5. Liczba cytowani 137, a Index Hirscha 9. Dane bibliometryczne upoważniają Habilitantkę o ubieganie się o kolejny stopień naukowy o kulturze fizycznej.

W publikacjach nie wchodzących w cykl prac osiągnięcia naukowego, Habilitantka pogłębia główne nurty badań i poszukuje nowych rozwiązań we wszechstronnym leczeniu bólu z wykorzystaniem czynników psychologicznych i szeroko rozumianej aktywności fizycznej. Są to badania z pogranicza psychologii sportu, zdrowia i kultury fizycznej. Ten dorobek naukowy wprowadza wiele nowych, praktycznych rozwiązań do terapii osób z bólem układu mięśniowego i kostno-stawowego, zarówno nieaktywnych fizycznie jak i zawodników uprawiających sporty walki. Buduje także autorytet Kandydatki w ramach społecznych i naukowych o kulturze fizycznej na arenie krajowej i międzynarodowej.

Pani dr Dorota Ortenburger brała czynny udział w wielu konferencjach naukowych metodyczno – naukowych, zjazdach, kongresach krajowych – międzynarodowych np. w Częstochowie, Krakowie, Gdańsku, Kielcach, Zakopanym, Łodzi, Wrocławiu, Toruniu i zagranicznych między innymi: w Kopenhadze, Londynie, Wiedniu, Łucku, Glasgow. Wystąpiła łącznie w 28 konferencjach naukowych w tym: w pięciu dwukrotnie. W jednej konferencji (w Kielcach) na zaproszenie organizatorów, co świadczy o jej autorytecie w tej dziedzinie, przedstawiła wykład plenarny. Udział w licznych konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym pozwolił Habilitance na weryfikację własnych doświadczeń i wymianę poglądów naukowych. Ponadto pełny tekst 9 prac opublikowała w recenzowanych materiałach pokonferencyjnych. Habilitantka odbyła dwa dwumiesięczne staże w instytucjach naukowych, w tym jeden zagraniczny w Università Cattolica del Sacro Cuore we Włoszech,

efektem którego było opublikowanie 3 prac oraz jeden staż krajowy w Uniwersytecie Kardynała Wyszyńskiego na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej.

Podczas wieloletniej pracy naukowej Kandydatka uczestniczyła w 15 projektach naukowych, w tym w trzech europejskich, w 7 projektach uczelnianych była kierownikiem, a w 5 członkiem zespołu. Miało to niewątpliwie wpływ na poszerzenie wiedzy i zdobycie doświadczenia oraz zwiększenie dorobku naukowego w szeroko rozumianych naukach o kulturze fizycznej. Pani Dorota Ortenburger jest cenionym i uznanym recenzentem w prestiżowych czasopismach międzynarodowych. Dotychczas opiniowała 16 artykułów między innymi w: Cancers, Medicina, Plos One, International Journal of Environmental Research and Public Health. Kandydatka jest również członkiem trzech towarzystw naukowych IASP – International Association for the Study of Pain, PTBB – Polskie Towarzystwo Badań Bólu i CZTN – Częstochowskie Towarzystwo Naukowe.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Pani Dorota Ortenburger jako nauczyciel akademicki prowadzi wykłady, ćwiczenia, seminaria i warsztaty na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych, głównie na kierunku wychowanie fizyczne, fizjoterapia i pielęgniarstwo z wielu przedmiotów, między innymi: psychologia w sporcie, psychologia kultury fizycznej, psychologia zdrowia, psychologia, elementy psychologii klinicznej w pracy trenera, psychologia w sporcie z elementami diagnozy różnic indywidualnych i terenowe formy aktywności fizycznej. Jest promotorem ponad 70 prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich. Ponadto pełniła funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej (mgr Dariusz Mosler). Jest cenionym i lubianym dydaktykiem wśród studentów Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego w Częstochowie.

W ramach działalności organizacyjnej Kandydatka wykazała szczególną aktywność. Można tu wymienić wielopłaszczyznowe działania między innymi: organizacja 3 – Światowego Kongresu Naukowego w Kochcicach w Polsce, czynny udział w 6 konferencjach międzynarodowych i 2 ogólnopolskich, jako członek komitetu organizacyjnego, opracowanie materiału informacyjnego do wniosku o utworzeniu kierunku lekarskiego dotyczącego kół naukowych UJD, udział w opracowaniu wniosku o nadanie uprawnień do nadawaniu stopnia doktora w naukach o zdrowiu. W latach 2010-2022 była opiekunem Międzynarodowego Studenckiego Koła Naukowego „Aktywność – Kultura – Zdrowie”. Za efekty w pracy naukowej i dydaktycznej Kandydatka w latach 1999-2022 otrzymała aż ośmiokrotnie

indywidualną nagrodę Rektora, oraz dwukrotnie w 2009 i 2011 roku nagrodę i wyróżnienie Komisji Naukowej Polskiego Towarzystwa Badania Bólu. Na koniec pragnę podkreślić, że Pani dr Dorota Ortenburger dostąpiła szczególnego zaszczytu, co jest marzeniem każdego naukowca, otrzymując wyróżnienie na międzynarodowej konferencji The Science of Pain its Management, EuroSciCon w Londynie w grudniu 2015 roku.

Wniosek końcowy

Przedłożone do recenzji osiągnięcia naukowe, dorobek naukowy Kandydatki jest w wielu sekwencjach badawczych oryginalny. Uzyskane rezultaty jednoznacznie potwierdzają, że zastosowane narzędzia badawcze z zakresem nauk o kulturze fizycznej, stanowią istotny czynnik wspomagający leczenie bólu. Jest to dorobek wnoszący nowe wartości poznawcze do nauk o kulturze fizycznej, dorobek o głębokim wydźwięku aplikacyjnym, dorobek pozwalający na ubieganie się o kolejny awans naukowy. Osiągnięcia naukowe, zdobyta wiedza i doświadczenie, pozwalają stwierdzić, że Kandydatka jest osobą w pełni przygotowaną do samodzielnej pracy naukowej. Po zapoznaniu się z całokształtem dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego stwierdzam, że Pani dr Dorota Ortenburger spełnia kryteria wymagane stosowaną Ustawą przy ubieganiu się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych, nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej. W związku z tym kieruje do Wysokiej Rady Naukowej Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego im Jana Długosza w Częstochowie wniosek o dopuszczenie Pani doktor Doroty Ortenburger do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Prof. dr hab. Jan Chmura

